

Κεφάλαιο Ε. Διδασκαλία διαδικασιών ρέοντος λόγου

20η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η διδακτική πρόταση που ακολουθεί αφορά στη διδασκαλία διαδικασιών συνεχούς ρέοντος λόγου. Επικεντρώνεται στη διαδικασία της αφομοίωσης, όπως για παράδειγμα στην εκφορά της φράσης «την πόρτα», όπου το /p/ προφέρεται [b].

Επίπεδο	Αρχάριο - Μέσο - Προχωρημένο (με επιλογή ασκήσεων)
Ομάδα στόχος	Επίπεδο A2, B1, B2, Γ1, Γ2: όλες οι ηλικίες
Θεματική ενότητα	Ταξίδια
Διδακτικός στόχος	Διδασκαλία διαδικασιών συνεχούς ρέοντος λόγου
Απαιτούμενος χρόνος	2,30 διδακτικές ώρες
Υλικό	8 φωτοτυπίες
Εμπλεκόμενες δεξιότητες	Κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου
Τι χρειάζεται να ξέρουν οι μαθητές από πριν	Σχετικό λεξιλόγιο

Παρουσίαση

Δείχνετε στους μαθητές δύο βίντεο με διαφημίσεις. Αρχικά, τους δείχνετε τη διαφήμιση μπίρας και τους ρωτάτε τα εξής:

1. Τι διαφημίζεται;
2. Τι καταλαβαίνετε από τη φράση στο τέλος της διαφήμισης «ο έχων την μπίρα» - «ο έχων την πείρα»;

Πιθανόν να αναφερθούν στην «μπίρα», που υπάρχει γραμμένη στην αρχή της διαφήμισης, όμως τους ρωτάτε αν θα μπορούσε να σημαίνει και κάτι άλλο, προσπαθώντας να εκμαιεύσετε τη λέξη «πείρα». Επισημαίνετε ότι στον συνεχή ρέοντα λόγο υπάρχουν συχνά τέτοιες αλλαγές στην προφορά των λέξεων.

Κατόπιν τους δίνετε το κείμενο της διαφήμισης:

Φωτοτυπία 1

Είσαι σε ένα μπαρ και αναρωτιέσαι πώς θα πλησιάσεις την κοπέλα που σε κοιτάζει επίμονα. Είναι λίγο δύσκολο αλλά θα προσπαθήσω να στο εξηγήσω. Στην αρχή βάζεις μπροστά το δεξί πόδι, μετά το αριστερό, δεξί, αριστερό και την πλησίασες. Απλά πράγματα. Ο έχων την πείρα (μπίρα) προτείνει απλά πράγματα. Προτείνει μπίρα Άλφα.

Διαβάσετε το κείμενο αργά και καθαρά. Στη συνέχεια το διαβάσετε γρήγορα και ζητάτε από τους μαθητές να υπογραμμίσουν τα σημεία που ακούγονται διαφορετικά στον γρήγορο λόγο. Έπειτα τους ζητάτε να σας πουν τα σημεία που εντόπισαν και σημειώνετε τα εξής παραδείγματα στον πίνακα:

«την κοπέλα»: [tin ko'pela] - [ti(η) go'pela]
«την πλησίασες»: [tin pli'siases] - [ti(m) bli'siases]
«την πείρα»: [tin 'pira] - [ti(m) 'bira]

Ρωτάτε τους μαθητές αν γνωρίζουν άλλες λέξεις ή φράσεις που αλλιώς ακούγονται όταν παράγονται μεμονωμένα και αλλιώς στον ρέοντα λόγο. Σημειώνετε πιθανά παραδείγματα όπως:

«η πόρτα» - «την πόρτα»: [i 'porta] - [ti(m) 'borta],
«ο κόπος» - «τον κόπο» [o 'kopos] - [to(η) 'gopo],
«η ταβέρνα» - «την νταβέρνα», [i ta'verna] - [ti(n) da'verna]
(Σημειώνουμε ότι κάποια άτομα προφέρουν και «η νταβέρνα»)

Ρωτάτε τους μαθητές σε τι διαφέρει η προφορά μεταξύ των ζευγαριών και πότε αυτό συμβαίνει. Η λέξη «πείρα», για παράδειγμα, προφέρεται [pira] όταν τη βρίσκουμε μεμονωμένη ή σε φράσεις που δεν προηγείται το έρρινο «ν», π.χ. «η πείρα μου έδειξε...». Προφέρεται, όμως, [bira], όταν προηγείται το έρρινο «ν», π.χ. «την πείρα» που προφέρεται [ti(m) 'bira]. Σε παρόμοιο περιβάλλον έχουμε επίσης την αλλαγή από [t] σε [d] και από [k] σε [g], όπως στα παραδείγματα «την ταβέρνα» και «τον κόπο». Επισημαίνουμε ότι το τελικό «ν» του άρθρου παράγεται ως [m] στο [tim 'borta], ως [n] στο [tin da'verna] και ως [ŋ] στο [toŋ 'gopo] αλλά πολύ συχνά δεν προφέρεται, και έτσι έχουμε εκφορές όπως [ti 'borta], [ti da'verna], [to 'gopo], καθώς επίσης και [ti'bira], [ti bli'siases], [ti go'pela]. Επισημαίνουμε ότι, λόγω αυτής της αλλαγής, μερικές λέξεις/φράσεις που είναι διαφορετικές ακούγονται ίδιες, όπως, π.χ., «την πείρα», «την πήρα» και «την μπίρα», προφέρονται [ti(m) 'bira]. Επισημαίνουμε ότι αυτές οι αλλαγές είναι πολύ συχνές, ακόμα και στον προσεκτικό λόγο, που ακούγεται πιο φυσικός όταν τις περιέχει.

Αντιθέτως, εκφορές όπως [tin 'porta] ή [tim 'porta], [tin ta'verna], [ton 'kopo] ή [toŋ 'kopo], δηλαδή με τα [p, t, k] να παραμένουν ως έχουν και να μην προφέρονται ως [b, d, g] στον ρέοντα λόγο ακούγονται πολύ επιτηδευμένες ή ξενικές. Καταλήγουμε με τον γενικό κανόνα ότι, όποτε το έρρινο «ν» προηγείται, τα [p, t, k] προφέρονται [b, d, g]. Η αλλαγή αυτή μπορεί να γίνει τόσο σε ουσιαστικά όσο και σε ρήματα που βρίσκονται σε φράσεις (π.χ. [to 'gopo], [ti bli'siases]) ή και μέσα στην ίδια τη λέξη, π.χ. συμπονώ, συντρέχω, συγκαλώ, έμπορος, έντρομος, έγκυος.

Δείχνετε στους μαθητές τη δεύτερη διαφήμιση , τους ρωτάτε αν εντόπισαν παρόμοια παραδείγματα και τα γράφετε στον πίνακα.

Κατόπιν τους δίνεται το κείμενο της διαφήμισης:

Φωτοτυπία 2

Βρε, βρε καλώς τα παιδιά. Κοπιάστε να σας φιλέψω με λάδι από τον τόπο μου. Λάδι της Ένωσης Πεζών Κρήτης, με οξύτητα κάτω από μηδέν πέντε. Το νιώθεις στη γεύση, κατάλαβες; Κοιτάξτε συσκευασία, Tetra Pak, για να διατηρείται αναλλοίωτο. Δεν παίζεις με τέτοιο λάδι. Λάδι από την Ένωση Πεζών Κρήτης. Κατευθείαν από τους παραγωγούς στο πιάτο μας. Μια και γίναμε μια παρέα, άντε να πιούμε κι ένα ποτηράκι. Απ' το δικό μας το κρασί. Λάδι και κρασί της Ένωσης Πεζών Κρήτης. Αγνά προϊόντα από τον τόπο μου.

Διαβάζετε το κείμενο αργά και καθαρά. Στη συνέχεια το διαβάζετε γρήγορα και ζητάτε από τους μαθητές να υπογραμμίσουν τα σημεία που ακούγονται διαφορετικά και τα γράφετε στον πίνακα:

«τον τόπο»: [to 'dopo]
«δεν παίζεις»: [ðe 'bezi]

Ζητάτε από τους μαθητές να εντοπίσουν άλλες λέξεις στο κείμενο που, αν βρεθούν σε φράση που το έρρινο «ν» προηγείται, θα υποστούν παρόμοια αλλαγή. Σημειώνεται μερικά από τα παρακάτω παραδείγματα στον πίνακα:

πεζών - των πεζών [to(m) be'zon]
Κρήτης - την Κρήτη [ti(η)'griti]
πέντε - των πέντε [to(m) 'bede]
κατάλαβες - τον κατάλαβες [to(η) ga'talaves]
κοιτάξτε - μην κοιτάξετε [mi(η) ʃi'taksete]
παραγωγούς - τον παραγωγό [to(m) barago'go]
παρέα - την παρέα [ti(m) ba'rea]
να πιούμε - να μην πιούμε [mi(n) 'bjume]

Πρακτική

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (1): άσκηση που επικεντρώνεται στην παραγωγή και την αντίληψη

Ζητάτε από τους μαθητές σας να διαβάσουν τις παρακάτω προτάσεις φωναχτά και να υπογραμμίσουν ό,τι ακούγεται ίδιο σε κάθε πρόταση.

Φωτοτυπία 3

1. Τη ντύνω τη μικρή Μαρία για να πάμε στην Τήνο.
2. Τι ντροπή! Με την τροπή που πήρε η υπόθεση θα πρέπει να φύγει η Ντίνα.
3. Με την παλιά μπάλα ρίχνω την καλύτερη μπαλιά.
4. Την πετά κάθε μέρα πάνω στα μπετά.

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (2): άσκηση που επικεντρώνεται στην παραγωγή και την αντίληψη

Ζητάτε από τους μαθητές σας να διαβάσουν τις παρακάτω φράσεις φωναχτά, να προσέξουν τι αλλαγή γίνεται, και να σημειώσουν τον ήχο που αλλάζει στην πρώτη γραμμή, δηλ. [p]-[b], [t]-[d], [k]-[g].

Φωτοτυπία 4

[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
η πάνα	την πάνα	η τηλεόραση	την τηλεόραση	η κίνηση	την κίνηση
η πλατεία	την πλατεία	η τράπεζα	την τράπεζα	η κρίση	την κρίση
ο Πάρης	τον Πάρη	ο Τάκης	τον Τάκη	ο Κώστας	τον Κώστα
ο παλιός	τον παλιό	ο τέλειος	τον τέλειο	ο καλός	τον καλό
ο πόλεμος	τον πόλεμο	ο τοίχος	τον τοίχο	ο κόσμος	τον κόσμο

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (3): άσκηση που επικεντρώνεται στην παραγωγή και την αντίληψη

Ζητάτε από τους μαθητές σας να διαβάσουν τις παρακάτω φράσεις φωναχτά, να προσέξουν τι αλλαγή γίνεται, και να σημειώσουν τον ήχο που αλλάζει στην πρώτη γραμμή, δηλ. [p]-[b], [t]-[d], [k]-[g].

Φωτοτυπία 5

[ ]	[ ]	[ ]
Πάρε το βιβλίο	Μην παίρνεις το βιβλίο	Δεν παίρνω το βιβλίο
Πλήρωσε τον λογαριασμό	Μην πληρώνεις τον λογαριασμό	Δεν πληρώνω τον λογαριασμό
Πέταξε τα σκουπίδια	Μην πετάς τα σκουπίδια	Δεν πετώ τα σκουπίδια

[ ]	[ ]	[ ]
Τρέξε γρήγορα	Μην τρέχεις γρήγορα	Δεν τρέχω γρήγορα
Τρίψε το καρότο	Μην τρίβεις το καρότο	Δεν τρίβω το καρότο
Τράβηξε την πόρτα	Μην τραβάς την πόρτα	Δεν τραβώ την πόρτα

[ ]	[ ]	[ ]
Κόψε το ψωμί	Μην κόβεις το ψωμί	Δεν κόβω το ψωμί
Κάνε μια βόλτα	Μην κάνεις βόλτα	Δεν κάνω βόλτα
Κλείσε το παράθυρο	Μην κλείνεις το παράθυρο	Δεν κλείνω το παράθυρο

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (4): άσκηση που επικεντρώνεται στην παραγωγή

Χωρίζετε τους μαθητές σας σε ζευγάρια και τους ζητάτε να διαβάσουν τον ακόλουθο διάλογο φωναχτά.

Φωτοτυπία 6

- Πού θα πάτε για διακοπές, Πέτρο;
- Θα πάμε στην Πάρο με την Τίνα.
- Α, η Πάρος είναι από τα πιο ωραία νησιά των Κυκλάδων. Πήγαμε με τον Παύλο πριν πέντε χρόνια. Πέρασαμε καταπληκτικά. Πού θα μείνετε;
- Θα μείνουμε στην Παροικιά, αλλά θα ταξιδέψουμε σε όλο το νησί.
- Να επισκεφτείτε τον Κριό και την Πούντα. Επίσης την καταπληκτική παραλία των Καρινίων.
- Ναι, τις είδαμε στον τουριστικό οδηγό. Θα πάμε οπωσδήποτε. Η Τίνα ξαναπήγε στην Πάρο πριν τέσσερα χρόνια και ξέρει τα μέρη.
- Πότε φεύγετε;
- Φεύγουμε την Παρασκευή από τον Πειραιά.
- Την Παρασκευή φεύγουμε και εμείς για την Τήνο.
- Καλά να περάσετε. Θα πάτε και στην Παναγία της Τήνου;
- Βέβαια. Θα συναντήσουμε και τη μητέρα με τον πατέρα μου εκεί στη γιορτή της Παναγίας την Τρίτη.

Καθοδηγούμενη δραστηριότητα

Χωρίζετε τους μαθητές σε ζευγάρια και τους ζητάτε να υποδυθούν ότι εργάζονται σε ταξιδιωτικό γραφείο και πρέπει να αποφασίσουν σε ποιο νησί θα στείλουν τους ξεναγούς τους. Τους μοιράζετε φωτοτυπίες με τις απαραίτητες πληροφορίες, οι οποίες όμως έχουν κενά, διαφορετικά για τον μαθητή Α και τον μαθητή Β. Οι μαθητές πρέπει να τα συμπληρώσουν, θέτοντας ερωτήσεις ο ένας στον άλλο ως εξής:

Μαθητής Α. Πού θα πάει ο Κώστας;
Μαθητής Β. Ο Κώστας θα πάει στην .....

Φωτοτυπία 7

Μαθητής Α

Κώστας - 	Πέτρος - 	Κάλια - Κω
Παυλίνα - Πόρο 	Τάκης - Τήνο 	Πάνος -
Κική - 	Κοσμάς - 	Καίτη - Κέρκυρα

Μαθητής Β

<p>Κώστας - Κάλυμνο</p> 	<p>Πέτρος - Πάρο</p> 	<p>Κάλια -</p>
<p>Παυλίνα -</p>	<p>Τάκης -</p>	<p>Πάνος - Πάτμο</p>
<p>Κική - Κύπρος</p> 	<p>Κοσμάς - Κρήτη</p> 	<p>Καίτη -</p>

Παραγωγή

Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Παιχνίδι ρόλων: «Διακοπές»

Χωρίζετε τους μαθητές σε ζευγάρια για να παίξουν παιχνίδι ρόλων. Ο μαθητής Α υποδύεται τον πελάτη που θέλει να κάνει διακοπές στο εξωτερικό και πηγαίνει σε ένα ταξιδιωτικό γραφείο. Εκεί βλέπει ένα έντυπο προσφορών και ζητά πληροφορίες για τους παρακάτω προορισμούς. Ο υπάλληλος του ταξιδιωτικού γραφείου (μαθητής Β) του περιγράφει το πρόγραμμα και του δίνει πληροφορίες για κάθε μέρος. Ο πελάτης του ζητά πιο συγκεκριμένες πληροφορίες για τις επισκέψεις και τις δραστηριότητες που περιλαμβάνει το πρόγραμμα. Ο υπάλληλος του περιγράφει τη δική του επίσκεψη σε αυτούς τους προορισμούς, τον ρωτά τι του αρέσει πιο πολύ (φύση, επίσκεψη σε μουσεία, μπάνιο, ξεκούραση), ποια μέρα επιθυμεί να φύγει, τι ποσό μπορεί να ξοδέψει, και τέλος του προτείνει έναν προορισμό.

ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Τυνησία

Επόμενη αναχώρηση: Τετάρτη 5/7

Μέρες 1, 2: Διαμονή στην Τύνιδα, ξενάγηση στην πόλη
3 μέρα: ταξιδεύουμε στην πόλη της Χαμαμέτ για μπάνιο
4 μέρα: επίσκεψη στην Καρχηδόνα
5 μέρα: επίσκεψη στην Καϊρουάν, ιερή πόλη των Αράβων
6 μέρα: επίσκεψη στην Τόζερ, την μεγαλύτερη όαση, εκδρομή με jeep

ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΩΝ **400 ΕΥΡΩ** ΜΟΝΟ!

Κούβα

Επόμενη αναχώρηση: Τρίτη 4/7

Μέρες 1, 2: Διαμονή στην πρωτεύουσα Αβάνα, ξενάγηση στην πόλη
3 μέρα: ταξιδεύουμε στην Κοιλάδα Βινιάλες
4 μέρα: ταξιδεύουμε στην πόλη του Τρινιδάδ
5 μέρα: κάνουμε μπάνιο στην παραλία Βαραδέρο

ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΩΝ **600 ΕΥΡΩ** ΜΟΝΟ!

Κίνα

Επόμενη αναχώρηση: Παρασκευή 7/7

Μέρες 1, 2: Διαμονή στην πρωτεύουσα Πεκίνο, ξενάγηση στην πόλη
3 μέρα: Ταξιδεύουμε στην πόλη της Σαγκάης και επισκεπτόμαστε τον πύργο της
4 μέρα: Ταξιδεύουμε στον ποταμό Λι-Γιάνγκ
5 μέρα: Ταξιδεύουμε στην Καντόνα

ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΩΝ **900 ΕΥΡΩ** ΜΟΝΟ!

Ταϊλάνδη

Επόμενη αναχώρηση: Κυριακή 9/7

Μέρες 1, 2: Διαμονή στην πρωτεύουσα Μπανγκόκ, ξενάγηση στην πόλη
3 μέρα: Πτήση για την πρωτεύουσα του Βορρά Τσιανγκ Μάι
4 μέρα: Ταξιδεύουμε στην Πατάγια
5 μέρα: Κάνουμε μπάνιο στην παραλία του Πουκέτ

ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΩΝ **800 ΕΥΡΩ** ΜΟΝΟ!